

Justis- og beredskapsdepartementet, Lovavdelingen

Vår ref.
2020/8536

Deres ref.

Dato
12.10.2020

Høring – NOU 2020: 4 Straffelovrådets utredning nr. 1 - uttalelse fra Sfk

Vi viser til høringsbrev av 24.06.2020 der Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk) bes om å gi innspill til *NOU 2020: 4 Straffelovrådets utredning nr. 1*. Under følger Sfks uttalelse. Uttalelsen blir også overlevert digitalt på regjeringen.no.

Utvalget har fått i oppdrag å vurdere kriminalisering av deltakelse i og rekruttering til kriminelle grupper. Et samlet utvalg mener det er prinsipielt forsvarlig å innføre et snevert straffebud som kun rammer vesentlige bidrag til de ulovlige aktivitetene. Utvalgets flertall foreslår et selvstendig straffebud i straffeloven, mens mindretallet foreslår en straffeprosessuell hjemmel til å forby og oppløse kriminelle sammenslutninger. Sfk har ikke vurdert de foreslåtte modellene nærmere.

Sfk deler utvalgets syn om at en slik kriminalisering er en betydelig inngripen i individets frihet og at det derfor er riktig å stille strenge vilkår for straffbarhet. Sfk mener utvalget gir en grundig vurdering av de prinsipielle og rettslige sidene ved et straffebud, og de argumenterer godt for sitt standpunkt og sine anbefalinger. Utvalgets vurdering av omfanget av kriminelle grupper i Norge er imidlertid begrenset, og de gir heller ikke en uttømmende vurdering av andre aktuelle virkemidler for å forebygge og forhindre problemet. Utredningen gir derfor i liten grad svar på om kriminalisering er nødvendig eller ønskelig. Vi oppfatter samtidig at de sistnevnte problemstillingene i liten grad er tatt med i utvalgets mandat, og vi legger derfor til grunn at de vil bli grundigere belyst i den videre behandlingen av forslaget.

Å bli rekruttert til et kriminelt nettverk kan ha betydelig negative konsekvenser for sårbar ungdom. Det er videre til stor skade for ofre for kriminaliteten og for lokalsamfunnet der kriminelle grupper opererer. Sfk er derfor særlig opptatt av hvorvidt det foreslåtte straffebudet vil kunne virke preventivt på rekrutteringen til organiserte kriminelle miljøer. I likhet med utvalget mener vi det er vanskelig å anslå hvilken preventiv effekt et straffebud vil ha på personer som står på terskelen til å bli rekruttert. Samtidig vil vi påpeke at selve straffen og trusselen om straff også vil kunne ha negativ effekt. Å kriminalisere grupper av unge mennesker vil kunne være med å bygge opp en kriminell identitet og en fryktkapital. Samtidig kan straff i form av fengselsopphold bidra til å forsterke en negativ utvikling. Det er avgjørende at alternative straffereaksjoner, som ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, fortsatt må være hovedregelen overfor personer under 18 år som begår lovbrudd, jf. straffeloven. § 33 og barnekonvensjonen art. 37. Vi er derfor positive til at utvalget selv fremhever dette.

Sfk vil avslutningsvis uttrykke vårt syn om at forbyggende tiltak, tverretattlig samarbeid og et godt utbygd kommunalt hjelpeapparat fortsatt må være hovedstrategien i møte med kriminalitet blant de yngste aldersgruppene.

Postadresse:
Sekretariatet for konfliktrådene
Postboks 2110 Vika
0125 OSLO
Post@konfliktraadet.no

Saksbehandler:
Lars Engh Førde

Lars.Forde@konfliktraadet.no

Om Sekretariatet for konfliktrådene

Sfk har ansvaret for drift og utvikling av de tolv konfliktrådene i Norge. Konfliktrådene skal forebygge kriminalitet og bidra til konfliktløsning både i sivile saker og straffesaker. Konfliktrådene skal ivareta fornærmede, pårørende og gjerningspersoner ved å tilby mekling og møter. Konfliktrådene har et særlig ansvar for å følge opp ungdom mellom 15 og 18 år gjennom straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, samt unge over 18 år gjennom straffereaksjonen oppfølging i konfliktråd. Sfk har det nasjonale ansvaret for koordinering og faglig støtte til SLT-samarbeidet (Samordning av lokale kriminalitets- og rusforebyggende tiltak) i kommunene. SLT er en samordningsmodell som benyttes av om lag 200 norske kommuner.

Vennlig hilsen
Sekretariatet for konfliktrådene

Christine Wilberg
direktør

Flemming Kjerschow
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevet signatur